

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Energielandgoed Wells Meer, gemeente Bergen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

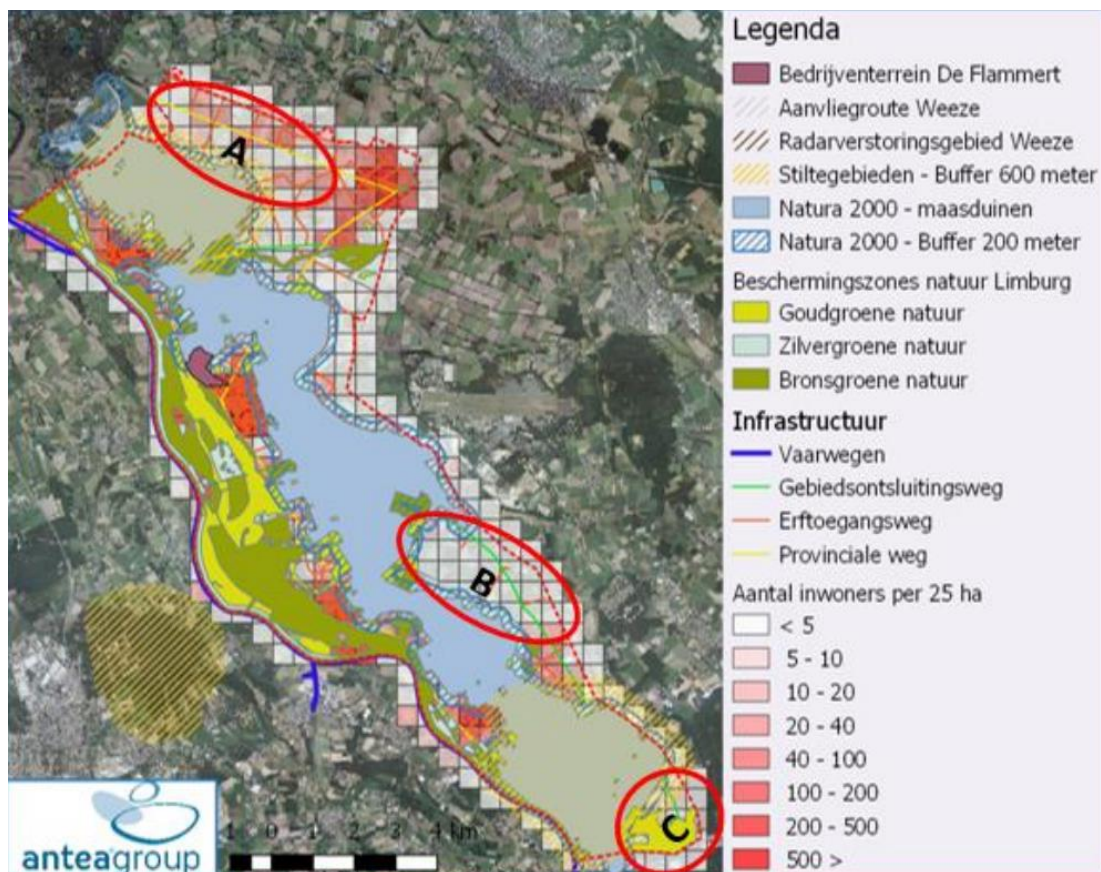
27 november 2018 / projectnummer: 3342

1. Advies over het milieueffectrapport (MER)

De gemeente Bergen heeft de ambitie om in 2030 energieonafhankelijk te zijn, dat wil zeggen dat de gemeente dan volledig gebruik maakt van duurzame energie en daarmee voorziet in de eigen totale energiebehoefte. Voor de grootschalige energieopwekking die daarvoor nodig is wil de gemeente het Energielandgoed Wells Meer ontwikkelen. Het Energielandgoed moet voorzien in 50% van de energiebehoefte van de gemeente Bergen (een energieproductie van 0,87 PJ per jaar). Daarnaast wil de gemeente dat het landgoed ruimte biedt voor recreatie en dat de energiebronnen benut worden voor educatieve doeleinden.

De locatie zal in een structuurvisie worden aangewezen. Om de locatiekeuze in de Structuurvisie te onderbouwen, is een plan-milieueffectrapport met een Passende beoordeling (hierna: het MER) opgesteld. De gemeente heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie'¹) gevraagd over het MER te adviseren.

Ligging locaties A, B en C. Bron: MER

¹ De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, via de link www.commissiemer.nl door 3342 in te vullen in het zoekvak.

Welke informatie geeft het MER?

In het MER zijn drie locaties (zie figuur op de vorige pagina) onderzocht op de opbrengstpotentie voor duurzame energie en op de impact op het ruimtegebruik. Uit dit onderzoek blijkt dat alleen locatie B (Energie-landgoed Wells Meer) voldoende mogelijkheden heeft voor het opwekken van 0,87 PJ per jaar. Locatie A heeft volgens het MER een opbrengstpotentie van 0,64 PJ per jaar en locatie C van 0,46 PJ per jaar.

Voor de locatie B zijn vervolgens de milieueffecten verder onderzocht.

Het MER beschrijft dat uit een eerdere haalbaarheidsverkenning is gebleken dat het Energie-landgoed de potentie heeft voor drie bronnen van duurzame energie, namelijk windturbines, zonnepanelen en biomassa. Een mix van energiebronnen is gewenst, omdat anders óf 46 windturbines óf 512 ha voor zonnepanelen óf een biomassabos groter dan de gemeente Bergen nodig zou zijn. Dit is als niet-realistisch ingeschat. Voorlopig wordt uitgegaan van een invulling met voornamelijk windturbines en zonnepanelen. Biomassa wordt gezien als een meekoppelkans, waarbij bermgras, randstroken of restgebieden ingezet worden voor de productie. De toekomstige potenties van biomassa worden nog nader onderzocht.

Voor overige vormen van energieopwekking zoals geothermie of aquathermie wordt het gebied als zoekgebied aangewezen. Daar gaat het MER verder niet op in. Wel wordt in de passende beoordeling een warmte koude opslag (WKO) in het Reindersmeer afgewogen (in een locatie aansluitend op locatie B).

Het MER geeft aan dat later bij het bestemmingsplan en het daarbij behorende MER inrichtingsvarianten zullen worden vergeleken op milieueffecten.

Wat adviseert de Commissie?

De Commissie onderschrijft dat het Energie-landgoed Wells Meer een unieke kans biedt voor grootschalige energieopwekking vanwege de grootte en openheid van het gebied en het feit dat de grond bijna geheel in eigendom van de overheid is. Het is echter van belang in het MER inzichtelijk te maken hoe het proces van trechtering naar de aan te wijzen locaties precies verlopen is, omdat op die manier ook voor omwonenden en besluitvormers duidelijk wordt waarom voor de locatie is gekozen. De Commissie merkt hierbij op dat energiebronnen als aquathermie en geothermie niet zijn onderzocht en dat het MER daarom niet de informatie biedt om het gebied daarvoor als zoekgebied aan te wijzen.

De Commissie gaat er in dit advies vanuit dat milieueffecten van inrichtingsvarianten in een latere fase voorafgaand aan de vervolgbesluitvorming (bestemmingsplan, vergunningen) worden onderzocht, en gaat daar om die reden verder niet op in.

De Commissie merkt op dat nu sprake is van grensoverschrijdende milieugevolgen, het in het kader van het Espoo-verdrag verplicht is de Duitse autoriteiten te betrekken en betrokkenen de mogelijkheid te geven zienswijzen naar voren te brengen.

Het MER mist tegen deze achtergrond op enkele punten nog informatie om nu een besluit te kunnen nemen over de structuurvisie, waarbij het milieubelang volwaardig kan worden meegewogen.

Het gaat naar oordeel van de Commissie om de volgende punten:

- een heldere onderbouwde keuze voor de gekozen energiebronnen; deze onderbouwing is van belang voor de beeldvorming en mogelijke alternatieve locaties;
- inzicht in de trechtering (stapsgewijs keuzeprocess) van locaties aan de hand van aanvullende criteria met betrekking tot natuur, landschap en leefomgeving;
- de gevolgen voor beschermde natuur nabij de gekozen locatie.

De Commissie adviseert een aanvulling op het MER op te stellen waarin deze informatie kan worden opgenomen, en dan pas een besluit te nemen over de Structuurvisie Wells Meer.

Waarom m.e.r. en advies door de Commissie?

Om het energielandgoed mogelijk te maken is de eerste stap een locatie aan te wijzen in een structuurvisie. De structuurvisie geeft de kaders voor latere besluiten over onder meer windturbineparken en zonnevelden en is zelfbindend voor de gemeente. De locatiekeuze en de milieugevolgen hiervan zijn onderzocht in het MER. De gemeente heeft de Commissie m.e.r. gevraagd het MER te toetsen op kwaliteit en volledigheid.

De gemeenteraad wil nu met de structuurvisie besluiten over de toekomstige plaats voor het energielandgoed. Voor een dergelijk project moet een plan-MER worden opgesteld.

2. Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar advies toe. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

2.1 Voornemen

Keuze energiebron/scope

Het MER is helder over de doelstelling van het plan om 0,87 PJ per jaar op te wekken en de wens dit op één locatie te concentreren met recreatieve en educatieve doelen. De Commissie hanteert dit gegeven als een uitgangspunt in dit advies. Mochten deze wensen toch secundair zijn, dan wijst de Commissie er op dat het zinvol is om ook combinaties van locaties te onderzoeken teneinde de gemeentelijke doelstelling te bereiken. Die mogelijkheid is in dit MER niet onderzocht.

De wijze waarop deze energie kan en gaat worden opgewekt is evenwel niet eenduidig uit het MER te herleiden. Uit het MER kan worden opgemaakt dat vooralsnog vooral wordt ingezet op windturbines en zonnepanelen (en biomassa als meekoppelkans met een geringe opbrengst) maar de Commissie vindt dit nog niet navolgbaar gemotiveerd.

De benutting van duurzame energiebronnen zoals geothermie en aquathermie zijn in het geheel nog niet onderzocht, maar wel genoemd als een mogelijkheid. Het MER geeft niet de informatie om het gebied als zoekgebied voor aquathermie of geothermie aan te kunnen

wijzen². De Commissie adviseert daarom deze informatie alsnog in beeld te brengen of in de structuurvisie geen zoekgebied voor aquathermie of geothermie aan te wijzen.

Bij de effectbeoordeling in het MER en in de Passende beoordeling worden ook de gevolgen van een WKO-opslag beoordeeld. De Commissie stelt vast dat nog niet duidelijk is aangegeven hoe de beoogde bijdrage van WKO past in de doelstellingen en het voornemen³.

Het MER focust in het onderzoek vooral op windturbines en zonnepanelen als duurzame energiebronnen. Het MER geeft aan dat de biomassacentrale die al gevestigd is in de Wells Meer, de vergistingsinstallatie van Ecofuels, een groot deel van de beschikbare reststromen al gebruikt voor energieproductie. Onduidelijk is of het voornemen ziet op het gebruik van deze bestaande vergister (met onder meer bermgras onder de zonnepanelen) of dat de gemeente daarnaast een ander type biomassacentrale beoogt (het MER spreekt ook van een productiebos voor hout)⁴. De Commissie meent dat in het MER te snel voorbijgegaan wordt aan de mogelijkheden voor energieopwekking door biomassa.

De Commissie adviseert daarom:

- op hoofdlijnen een overzicht te presenteren van beschikbare biomassastromen binnen de gemeente, zoals bijvoorbeeld hout uit onderhoud van openbaar groen en bos (ook ingaande op de ecologische randvoorwaarden daarbij, het verwijderen van dood hout kan gevolgen hebben voor de biodiversiteit);
- aan te geven in welke vormen van bio-energieproductie deze biomassastromen zouden kunnen worden ingezet (vergisting, verbranding, vergassing en welke duurzame energieproductie (PJ) hiermee kan worden gerealiseerd (er kan sprake zijn van elektriciteitsopwekking of warmte);
- de mogelijkheden voor warmtebenutting binnen de gemeente, bijvoorbeeld voor woningen of bedrijven en het hiervoor benodigde netwerk;
- Een heldere keuze in energiebronnen heeft gevolgen voor de (alternatieve) locaties.

De Commissie adviseert voordat over de Structuurvisie besloten wordt, in een aanvulling op het MER een overzicht te presenteren van de (alternatieven voor) opgestelde vermogens van de verschillende technologieën, de beschikbaarheid van deze technologieën voor energieproductie (verwachte productie uren per jaar), en de hiermee geleverde energie (PJ) en hier een heldere keuze in te maken. Dit is bepalend voor de vergelijking van locatiealternatieven en de milieueffecten.

² De locatie zal voor geothermie moeten worden onderzocht op geschiktheid van de ondergrond voor geothermie, in het bijzonder op het voorkomen van tektonische breuken. De nabije al bestaande geothermie producties voor warmte ten zuidoosten van Horst op zo'n 15 km afstand, zijn recent stilgelegd of de vergunningen zijn niet verlengd door Staatstoezicht op de Mijnen (SoDM), vanwege de mogelijke risico's op het triggeren van aardbevingen langs bestaande tektonische breuken. Een verdere overweging bij geothermie is dat bij aanleg en onderhoud vrij veel zwaar transport plaatsvindt. Omdat de locatie voor geothermie volledig wordt bepaald door de geschiktheid van de ondergrond, is het logischer met dit onderzoek te beginnen en daarna pas een zoekgebied voor geothermie te begrenzen.

³ De visie stelt dat de energieopwekking (grotendeels of geheel) onafhankelijk wordt van (nationaal en regionaal) elektriciteits- of gasnet, maar dit geldt alleen voor de tijd dat het waait of er licht is. Op andere tijden zal elektriciteit en of warmte alsnog moeten worden verzorgd door het elektriciteits- en of gasnet, geothermie, en in beperkte mate door bio-massa. De WKO installatie zou in deze tijden de onafhankelijkheid van warmte opgewekt door het elektriciteits- of gasnet sterk kunnen vergroten.

⁴ Uit informatie van de gemeente bij het locatiebezoek bleek dat men een symbolische/educatieve/recreatieve functie voor biomassa voorziet, bijvoorbeeld brandstof voor een houtkachel in het beoogde educatieve centrum.

Omvang van het voornemen op locatie B

Het MER gaat voor locatie B uit van maximaal 16 windturbines, 650 ha zonnepanelen en 750 ha biomassa (bermgras en productiebos).

De Commissie verwacht dat de gekozen locatie hooguit ruimte biedt voor 8-10 windturbines als gevolg van onder meer de aan de te houden minimale onderlinge afstand tussen de turbines en randvoorwaarden ten behoeve van een goede landschappelijke inpassing. De Commissie verwacht daarom een overschatting van de mogelijke opbrengst, maar onderschrijft dat deze locatie – op grond van de nu beschikbare informatie – in beginsel kan voldoen aan de doelstelling van ca. 0,87 PJ per jaar energieopbrengst.

De verwachte opbrengst van de locaties dient volgens de Commissie voor de besluitvorming wel realistisch in beeld gebracht te worden. Op die manier kunnen de drie mogelijke locaties op een zinvolle manier vergeleken worden (zie ook hierna). Als de mogelijke energieopbrengst van locatie A of C bijvoorbeeld relatief lager is, maar die locatie juist grote milieuvoordelen biedt, is dat mogelijk relevante informatie voor de besluitvorming over de te kiezen locatie.

De Commissie adviseert een zo realistisch mogelijk beeld te geven van de te verwachten energieopbrengst van de locaties A, B en C.

2.2 Locatiealternatieven: trechtering

In het MER zijn de drie locaties onderzocht op potentie in energieopbrengst (in diverse samenstellingen wind/zon/en een gering aandeel biomassa) en op ruimtegebruik.

De Commissie merkt ook op dat onduidelijk is of andere locaties geschikter zijn voor WKO dan het Reindersmeer, omdat deze opties niet zijn onderzocht en uitgewerkt. De Commissie merkt overigens op dat het Reindersmeer buiten locatie B lijkt te vallen en adviseert dit nader toe te lichten.

Uitgaande van een duidelijke keuze voor hoofdzakelijk zonne- en windenergie (zie ook hetgeen hierover in de vorige paragraaf is vermeld), onderschrijft de Commissie de betooglijn in het MER dat locatie B een goede kans biedt voor grootschalige energieopwekking vanwege de grootte en openheid van het gebied.

De Commissie vindt de twee criteria (mogelijke energieopbrengst en ruimtegebruik) echter te beperkt om de keuze voor de locatie goed te kunnen onderbouwen. In alle gevallen moet immers aan de normen (harde criteria) worden voldaan. Ook leefbaarheid, zoals geluidbelasting door windturbines onder de norm is een belangrijk onderscheidend criterium. Daarnaast is nu niet meteen duidelijk wat de voor- en nadelen van de locaties zijn voor het bereiken van de andere doelstellingen (recreatie en educatie). Het feit dat de grond op locatie B bijna geheel in eigendom van de overheid is, speelt wellicht ook een rol bij de gemaakte keuze voor locatie B. Het is van belang in het MER inzichtelijk te maken hoe het proces van 'trechtering' verlopen is, omdat op die manier onderbouwd kan worden waarom juist voor deze locatie is gekozen. Milieuvoor- en nadelen kunnen ook dan afgewogen worden tegen mogelijke andere belangen.

De Commissie adviseert om, naast de onderzochte criteria opbrengst en ruimtegebruik, ook de effecten op de leefomgeving (met name geluid onder de norm), landschap (de impact van het voornemen op het landschap) en natuur (met name de nabijheid van Natura 2000-gebied) bij de locatieafweging te betrekken. Deze zijn relevant voor de vergelijking van de

locatiealternatieven omdat bijvoorbeeld de hinder en/of beleving van de plannen (geluidbeleving onder de norm en visuele impact) van belang zijn voor de uiteindelijke afweging.

Leefomgeving

Een kwalitatieve analyse van de effecten op de leefomgeving (windenergie, geluid) voor de 3 locaties kan bestaan uit een indicatieve beschouwing van het aantal woningen dat onder de norm van 47 dB ligt (bijvoorbeeld tussen de 47 en 42 dB). Dat kan – als alternatief – ook op basis van richtafstanden tot de windturbines, bijvoorbeeld 500 meter resp. 1000 meter. Vergelijk de locaties op basis van deze analyse.

Landschap

De Commissie adviseert het landschap te analyseren en dan met name op ontstaansgeschiedenis, openheid, grootschalige en kleinschalige structuren, reliëf en aanwezige zichtlijnen en horizon. Uit deze analyse volgen een aantal relevante beoordelingscriteria die van toepassing zijn op het voornemen van een combinatie van turbines en zonnepanelen. Voor turbines gelden namelijk andere criteria (bijv. openheid, rust) dan voor zonnepanelen (grootschalige en kleinschalige structuren, zichtlijnen). De Commissie adviseert ook aandacht te besteden aan interferentie met de bestaande Duitse windturbines, signaalverlichting, lichtschittering, op kenmerkende functies in het gebied⁵, overige recreatieve voorzieningen en op de ambities en wensen voor uitbreiding, ontwikkeling en spreiding van deze functies⁶.

De mogelijke verdeling van energievormen voor de opwekking zijn in het MER niet in beeld gebracht. Om effecten op het landschap weer te geven is dit wel nodig. Windenergie en zonnepanelen zijn de meest visuele onderdelen die grote invloed hebben op het landschap, maar ook biomassa, geothermie en WKO zullen installaties aan het oppervlak vergen die visueel invloed hebben op het landschap. Daarom is het belangrijk door middel van visualisaties inzichtelijk te maken wat de impact is.

Zowel de nieuwe generatie windturbines als de schaal van het zonnepark heeft een grote visuele invloed op de beleving van het landschap.

Het is belangrijk dat geïllustreerd worden wat de effecten op de mate van openheid en op de bestaande patronen en structuren door kwalitatieve 3D-visualisaties. Maak deze visualisaties vanaf ooghoogte, van dichtbij en van grotere afstand, vergezeld van een beschrijving van het beeld en de locatie op kaart. Houdt daarbij rekening met de volgende aandachtspunten:

- aansluiting met de windturbines aan Duitse zijde en de mate van interferentie;
- het zicht vanuit natuurgebieden en vanaf belangrijke recreatieve routes in en rond het plangebied;
- de benodigde verlichting indien de tiphoogte boven de 150 meter ligt en de impact op de omgeving.

Naast visualisaties vanaf ooghoogte is het ook belangrijk een vogelvluchtperspectief te maken waarbij het gehele energielandgoed te zien is. Dit om te kunnen beoordelen wat de schaal en ruimtelijk impact is op het bestaande landschap⁷.

⁵ Binnen locatie B bevinden zich bijvoorbeeld enkele recreatieve horecavoorzieningen, evenals een motorcrossvereniging en een modelvliegclub Venus '72.

⁶ Op pag 26 van het MER wordt beschreven dat de bestaande natuurgebieden te maken hebben met een grote recreatieve druk. Door een recreatieve kwaliteit toe te voegen aan locatie B is de veronderstelling dat de druk op bestaande natuurgebieden zal afnemen.

⁷ Hiervoor zou ook de nieuw te creëren uitkijktoren betrokken kunnen worden die genoemd wordt als een van de nieuwe recreatieve impulsen.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER, voordat over de Structuurvisie besloten wordt, de locaties kwalitatief te vergelijken aan de hand van de bovengenoemde aanvullende criteria. Hiermee ontstaat een goed onderbouwde basis voor de besluitvorming.

2.3 Effecten locatie B

2.3.1 Natuur

Uitgaande van een keuze voor locatie B, kan het voornemen verschillende gevolgen hebben voor de natuurwaarden in het studiegebied, zoals ook in het MER aangegeven. Zo kunnen windturbines leiden tot aanvaringslachtoffers en barrièrewerking (vogels, vleermuizen), zonnepanelen tot aantasting van leefgebied van soorten. Ook biomassa en WKO kunnen resulteren in aantasting leefgebied (ruimtebeslag, geluid en veranderingen in het grondwaterpeil). De Commissie stelt vast dat in het MER alleen ingegaan is op de gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Ze licht in de hiernavolgende tekst haar bevindingen toe.

Gevolgen voor het Natura 2000-gebied Maasduinen

Het MER bevat een passende beoordeling waarin de gevolgen van het voornemen voor de instandhoudingsdoelstellingen in het Natura 2000-gebied zijn beschreven. Geconcludeerd wordt dat de voorgenomen ontwikkelingen uitvoerbaar zijn in het kader van de Wet natuurbescherming.

De Commissie kan zich vinden in het globale detailniveau omdat de voorgenomen ontwikkeling nog nader geconcretiseerd moeten worden. Ze stelt echter vast dat externe werking ten onrechte niet volledig is beschouwd. Zo is onduidelijk hoe de nabij het plangebied broedende nachtzwaluwen zullen reageren op het voornemen. Op voorhand kan niet worden uitgesloten dat die vogelsoort in betekenende mate gebruik maakt van het plangebied. Aanvaringslachtoffers (door windturbines) en kwaliteitsafname foerageergebied (door zonnepanelen) kunnen niet worden uitgesloten. Voorts acht de Commissie niet afdoende gemotiveerd dat een WKO-installatie in Natura 2000-gebied geen gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen. Ter plekke zijn immers habitattypen en leefgebieden van soorten aanwezig. Met name in de situatie dat de doelen voor de relevante habitats en soorten nog niet gehaald zijn kan elke verslechtering – hoe gering ook – het halen van de instandhoudingsdoelstellingen verder buiten bereik brengen. De Commissie meent dat de Wet natuurbescherming daarmee wel aan het voornemen in de weg kan staan.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER, voordat over de Structuurvisie besloten wordt de externe werking van het voornemen op instandhoudingstellingen voor Maasduinen nader uit te werken, met name de gevolgen voor nachtzwaluwen en effecten van een mogelijke WKO-installatie op beschermde natuur;

Overige beschermde natuurgebieden

De Commissie signaleert dat niet is ingegaan op de gevolgen voor de kernkwaliteiten en wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN en daarmee verweven gebieden⁸. Daarmee is niet verzekerd dat de voorgenoemde ontwikkeling strookt met de bepalingen in het beschermingsregime voor deze gebieden zoals opgenomen in de provinciale omgevingsverordening.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER, voordat over de Structuurvisie besloten wordt, de gevolgen voor de kernkwaliteiten en wezenlijke kenmerken en waarden van de overige provinciaal beschermde natuurgebieden te beschrijven en zo nodig het nee, tenzij-principe op een bij het besluit passend abstractieniveau te doorlopen.

Beschermde soorten

In het MER is nog geen aandacht besteed aan de gevolgen voor beschermde soorten in het studiegebied. Dit zal gebeuren in het vervolgtraject, in de verwachting dat die beoordeling niet zal leiden tot andere conclusies over geschiktheid van de locatie. De Commissie constateert dat daarmee niet is uitgesloten dat de voorgenoemde ontwikkelingen afbreuk kunnen doen aan de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten, zoals vogels en vleermuizen. In dat geval zullen de ontwikkelingen zodanig aangepast moeten worden dat een ontheffing van de verboden van de Wet natuurbescherming (hoofdstuk 3, beschermde soorten) verleend kan worden. Op dit moment kan niet beoordeeld worden of het om ingrijpende aanpassingen kan gaan.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER, voordat over de Structuurvisie besloten wordt, de gevolgen voor beschermde soorten in het Energielandgoed Wells Meer te beschrijven.

⁸ De provincie onderscheidt Goudgroene, zilvergroeene en Bronsgroeene zones die alle beschermd zijn op grond van de omgevingsverordening. De Goudgroene zone maakt deel uit van het Natuurnetwerk Nederland.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. P. van der Boom

ir. A.J.F. Brinkmann

dr. H.R.G.K. Hack

dr. C.A. Linse (voorzitter)

ing. C.P. Slijpen

ing. R.L. Vogel

mr. drs. A. Wagenmakers (secretaris)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Structuurvisie

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit , “de oprichting van een windturbinepark” en “een landinrichtingsproject”. Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom is een plan-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Gemeenteraad van de gemeente Bergen (L).

Initiatiefnemer besluit

College van B&W van de gemeente Bergen (L).

Bevoegd gezag m.e.r.-procedure

College van B&W van de gemeente Bergen (L).

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3342](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

